

Bemærkninger til lovforslaget

Efter 5. maj 1945 blev det nødvendigt at foretage visse ændringer i den gældende værnepligtslovgivning, bl. a. som følge af, at der siden 29. august 1943 ikke havde været afholdt sessioner. Disse ændringer blev gennemført ved midlertidig lov nr. 284 af 16. juni 1945 om ændringer i og tillæg til lov nr. 123 af 8. juni 1912 om værnepligt med senere ændringer.

Ved lovens § 2 blev således de værnepligtige ret til uden nærmere begrundelse at begære udsættelse med at møde på session ophævet. Indenrigsministeren blev dog samtidig bemyndiget til at tilstå udsættelse, hvor forholdene måtte tale derfor, og der var stadig den samme adgang som hidtil for udskrevne værnepligtige til efter ansøgning at opnå udsættelse med indkaldelse. Ved lovens § 5 fik indenrigsministeren endvidere bemyndigelse til at give midlertidige bestemmelser om udskydelse af tidspunktet for de værnepligtiges optagelse i lægdsrullen. Denne bemyndigelse er siden blevet anvendt således, at tidspunktet er blevet udskudt 2 år, således at de værnepligtige først har været pligtige at melde sig til optagelse året før sessionen.

Loven af 16. juni 1945, som oprindelig kun havde gyldighed indtil udgangen af 1946, er senere år for år blevet forlænget, senest ved lov nr. 475 af 11. december 1950 til udgangen af 1951. Ved lov nr. 496 af 14. december 1948 blev dog § 7 i loven af 1945 om ret til rekvision af lokaler til sessionerne m. v. ophævet, og ved den nævnte lov af 11. december 1950 blev 1945-lovens § 2, stk. 3 ændret således, at de værnepligtige, der endnu ikke er udskrevet, kan rejse til udlandet mod blot at foretage anmeldelse af afrejse og tilbagekomst, jfr. værnepligtslovens § 43, idet dog indenrigsministeren blev bemyndiget til efter forhandling med forsvarsministeren at bestemme, at udrejse ikke kan ske uden indenrigsministeriets tilladelse, såfremt de pågældende værnepligtige er pligtige at møde på nærmest forestående session.

I et af indenrigsministeriet nedsat udvalg har en gennemgribende revision af værnepligtslovgivningen i nogen tid været forberedt. Udvalgets arbejde, der bl. a. har måttet afvente tilvejebringelsen af de nye forsvarslove, er nu så nær sin afslutning, at det kan forventes, at forslag til en ny værnepligtslov vil kunne fremsættes i be-

gyndelsen af det kommende år. Da imidlertid flere af bestemmelserne i loven af 16. juni 1945 må forudses at ville blive medtaget i forslaget til en ny værnepligtslov, og da værnenes og civilforsvarets behov for mandskab fortsat er betydeligt, anser indenrigs- og boligministeriet det for ønskeligt, at loven, der i henhold til dens § 8 kan ophæves ved kgl. anordning, fortsat har gyldighed, indtil den nye værnepligtslov foreligger.

I henhold til den nugældende regel i værnepligtslovens § 10 indtræder pligten til at fremstille sig for sessionen i det år, i hvilket de unge mænd fylder 20 år; de indkaldes herefter som regel til aftjening af værnepligten i det år, i hvilket de fylder 21 år. Som følge af de meget lave fødselstal i årene 1932—35, vil det antal værnepligtige, der som 20-årige skal møde på sessionerne i årene 1952—55, ikke være tilstrækkeligt til at dække værnenes og civilforsvarskorpsets nuværende mandskabsbehov. Indenrigs- og boligministeriet må derfor efter forhandling med forsvarsministeriet anse det for nødvendigt, at den således foreliggende mandskabsmangel søges dækket gennem en successiv nedsættelse af indkaldelsesalderen fra 21 til 20 år over en 4-årig periode, således at der i hvert af årene 1952—55 indkaldes en del af de 20-årige til aftjening af værnepligt. Dette nødvendiggør atter en gradvis nedsættelse gennem 4-års perioden af sessionsalderen fra 20 til 19 år, samt at der, indtil denne nedsættelse er fuldt gennemført, medtages værnepligtige af forskellige sessionsårge i fordelingen til indkaldelserne indenfor samme mødeår.

Der vil på denne måde blive tilvejebragt en sådan forøgelse af det årligt til rådighed stående antal værnepligtige, at det vil være tilstrækkeligt til at dække værnenes og civilforsvarskorpsets behov.

En nedsættelse af sessions- og dermed indkaldelsesalderen til henholdsvis 19 og 20 år er imidlertid ønskelig også af andre grunde. Spørgsmålet om den mest hensigtsmæssige alder for de unge mænds indkaldelse til aftjening af værnepligt har således i de senere år været genstand for undersøgelse og overvejelse fra forskellig side, og det er herefter blevet den almindelige opfattelse, at den nuværende alder ved indkaldelsen, ca. 21 år, er for høj og medfører en forøgelse af de med indkaldelsen forbundne ulemper